

Hangi Ülke Daha Çok Tehlike Arz Ediyor? Ve İnsanlığın Çıkarları Nerede Yatıyor?

02.01.2022 • Revcom Yazıları • Yeni Komünizm

ABD ve İran arasındaki münakaşa bir kez daha hız kazanıyor.

Pek çok burjuva yorumcu ABD ve İran arasında nükleer programa dair pazarlıkların iyi gitmediği konusunda uyarıda bulunuyor. Hatta daha da ileri giderek; görüşmelerin düşmesi halinde bu münakaşanın, askeri çatışma veya direkt olarak savaşa dönüşebileceği konusunda uyarıda bulunuyorlar.

New Yorker'daki uzunca değerlendirmesinde Robin Wright, Biden hükümetinin bir yetkilisine dayandırdığı haberinde şöyle bir cümle aktarıyor: "Eğer diplomasi tekler ve İran nükleer programını hızlandırmaya devam ederse ABD 2022'nin ilk çeyreğinde bir nükleer krizle karşı karşıya kalabilir". Daha sonra ise potansiyel savaş ihtimaliyle ilgili uyarılarda bulunuyor:

"...İsrail veya ABD tarafından yürütülecek çok boyutlu bir askeri hareket bölgede pek çok cephede savaşı tetikler. İran'ın mevcut silahlanması eskiye nazaran son derece iyi; askeri ve siyasal ağırlığı olan temsilcileri ise modern tarihinde olmadığı kadar ödünsüz. Nükleer antlaşma sadece bir başlangıç olabilir ve bu Amerikan'ın İran zorluğuyla karşılaşan sekizinci başkanı için belki de sadece en kolay olabilir." [i]

Wright burada yönetici sınıflar için konuşmuyor; kendisi saygın ve nüfuzlu bir gazeteci; uyarısı ciddiye alınmalı. Eğer böyle bir savaş çıkarsa bu gerçekten de ciddi ve potansiyel olarak felaketvari olur. [ii]

Burada Wright tarafından betimlenen dinamiklere daha derinden gireceğiz ancak bundan önce kadrajı biraz daha geriye çekip bütün bunların cereyan ettiği çerçeveyi

Dipnotlar:

[i] Wright burada daha önce Carter ile başlayarak yedi ABD Başkanı'nın İslam Cumhuriyeti ile antagonistik ilişkiler yaşadığına gönderme yapmaktadır. Ancak bu listeden Eisenhower'ı çıkartır. Aslında Eisenhower 1953 yılında İran'ın seçimle gelen başkanı Mussadık yerine ABD destekli darbeye gelen ve bir Amerikan kuklası olan Şah Rıza Pehlevi'yi desteklemiş ve bu darbeye sponsor olmuştur.

[ii] *Jerusalem Post* gibi başka gazetelerde de emperyalistlerin bu zorluğu nasıl halledecekleri yönünde keskin tartışmalar bulunmaktadır ki bu da sürecin nasıl çözüleceğine dair bir kat daha belirsizlik eklemektedir.

[iii] Rusya, Çin, Fransa, Almanya ve Britanya.

[iv] Bkz. Larry Everest, *The U.S-Iran Nuclear Deal& the Imperialists Dilemma, Revolution*, 10 Ağustos, 2015.

[v] Burada belirtilen “zenginleştirilmiş” ifadeleri uranyumun zenginleştirilmesinden bahsetmektedir. Nükleer bir bomba yapılabilmesi ve bunun kullanılabilmesi için %90 saflıkta zenginleştirilmiş uranyuma ihtiyaç vardır.